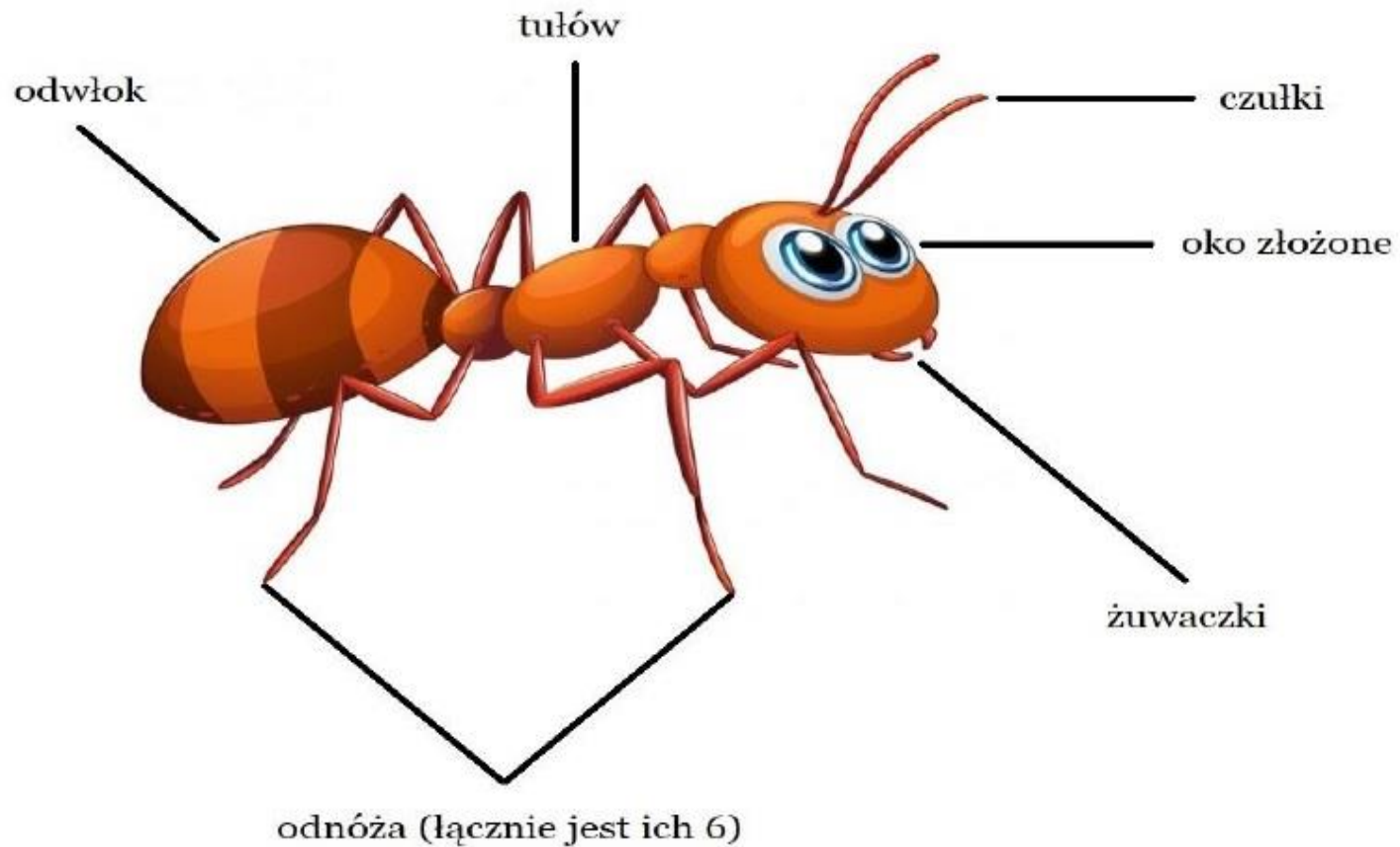
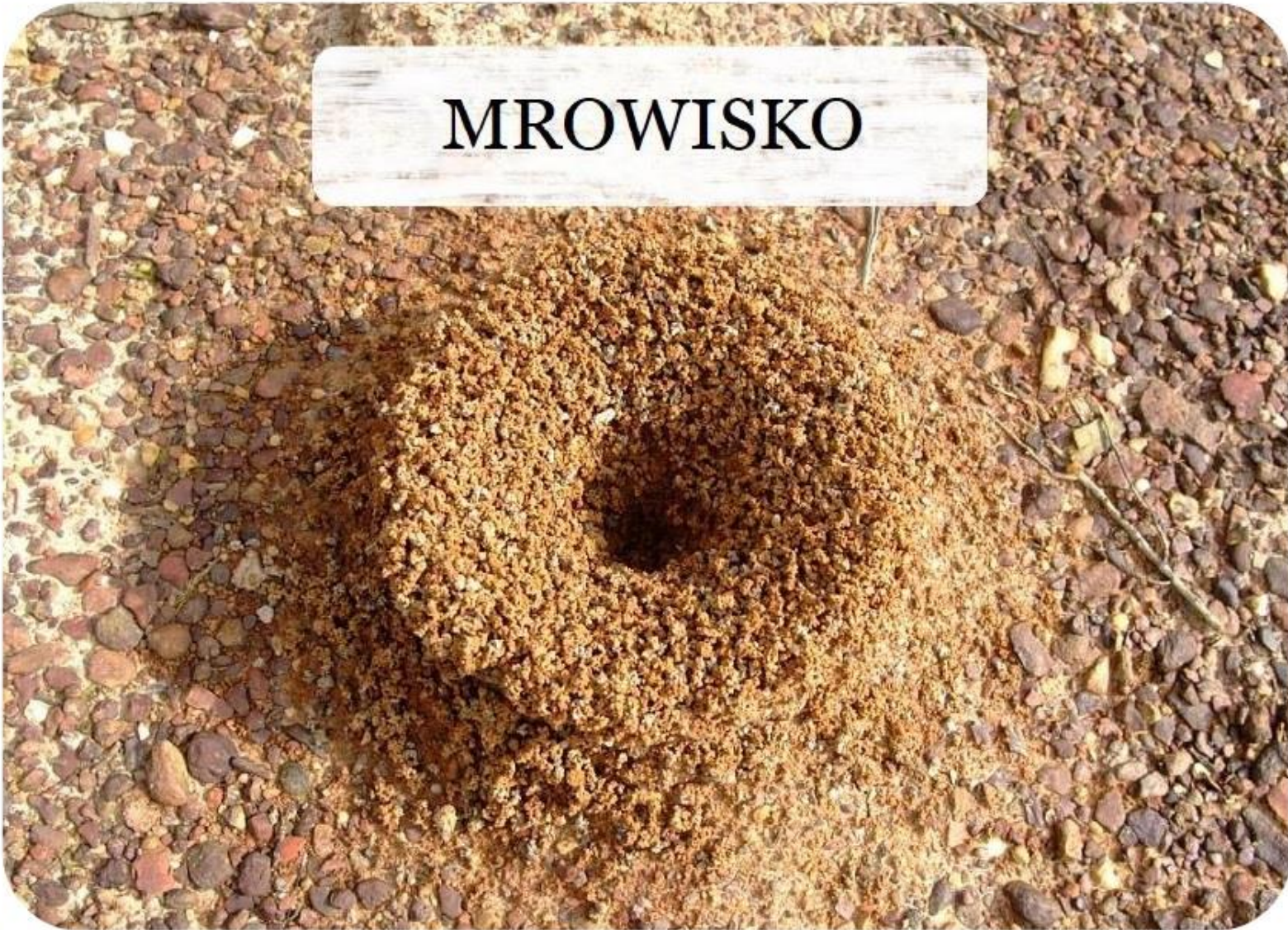

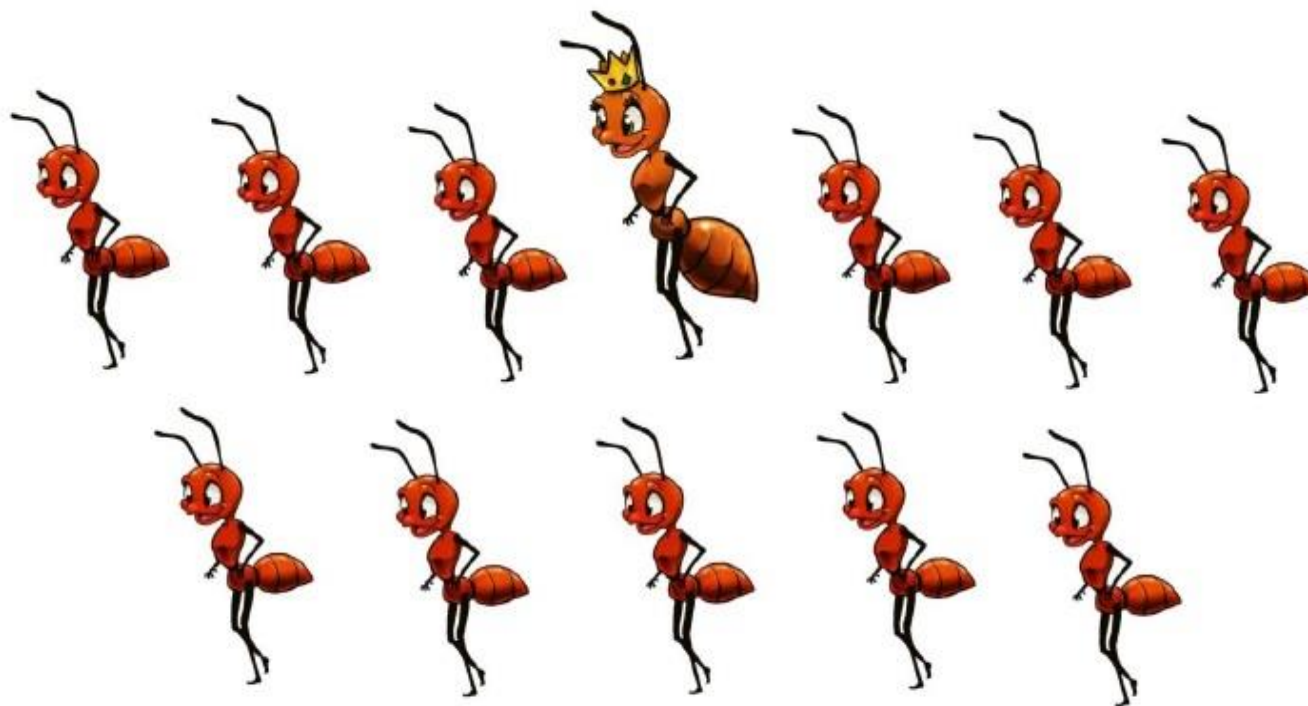
BUDOWA MRÓWKI

MROWISKO

KRÓLOWA MRÓWEK

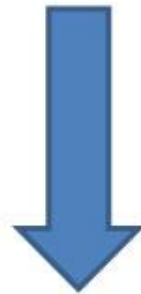

I MRÓWKI ROBOTNICE

MRÓWKI ROBOTNICE

opiekunki

zbieraczki

strażniczki/żołnierze

Królowa mrówek

To założycielka ich kolonii i matka wszystkich mrówek w mrowisku. Samotna królowa zagrzebuje się w komorze pod ziemią, by całymi dniami znosić tam jaja, z których wylęgną się mrówki robotnice.

Królowa jest przeważnie kilka razy większa, niż pozostałe mrówki. Długość jej życia to przeważnie od 10 do 20 lat, choć niektóre królowe w sztucznych warunkach przeżywają nawet 29 lat.

Mrówki robotnice

Robotnice żyją w kolonii, założonej przez królową. Są znacznie mniejsze od niej i żyją też dużo krócej: średnio około 2 miesięcy, a w najlepszym przypadku 2-3 lata.

Im są starsze, tym bardziej niebezpieczne zadania się im powierza:

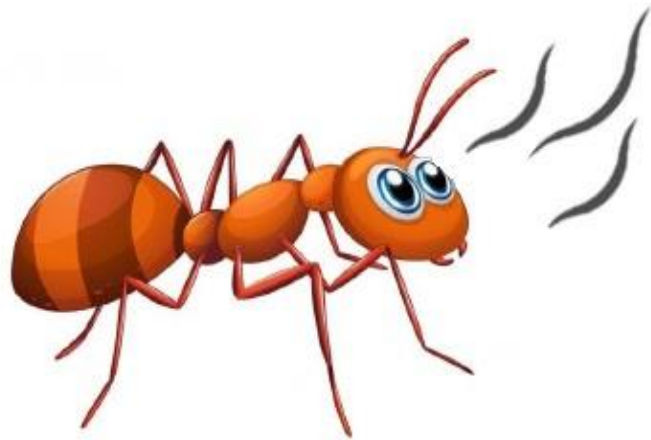
- najmłodsze opiekują się królową i jej potomstwem;
- starsze wychodzą po zaopatrzenie (pokarm, materiał do budowy mrowiska i wodę);
- najstarsze pełnią rolę strażniczek, strzelają we wroga kwasem mrówkowym i jako pierwsze podejmują walkę w sytuacji zagrożenia.

ZNACZENIE MRÓWEK W PRZYRODZIE

- 1) UŻYŹNIAJĄ I SPULCHNIAJĄ GLEBĘ –
STWARZAJĄ WARUNKI DO ROZWOJU ROŚLIN;
- 2) PRZENOSZĄ NASIONA, DOPROWADZAJĄC DO ICH ROZSIEWANIA;
- 3) POMAGAJĄ ZACHOWAĆ RÓWNOWAGĘ W PRZYRODZIE;
- LIKWIDUJĄ SZKODNIKI, ZJADAJĄCE LIŚCIE DRZEW;
- 4) ZAPEWNIAJĄ SCHRONIENIE INNYM ORGANIZMOM
(NA PRZYKŁAD CHRZĄSZCZOM I LARWOM NIEKTÓRYCH MOTYLI,
KTÓRE KARMIĄ JAK WŁASNE POTOMSTWO) ;
- 5) PORZĄDKUJĄ SWOJE ŚRODOWISKO,
USUWAJĄC MARTWE SZCZĄTKI ROŚLIN I ZWIERZĄT
ORAZ RESZTKI POZOSTAWIANE PRZEZ CZŁOWIEKA;
- 6) SĄ POKARMEM DLA INNYCH ZWIERZĄT :
DZIĘCIOŁÓW, WRÓBLI, PAJĄKÓW...

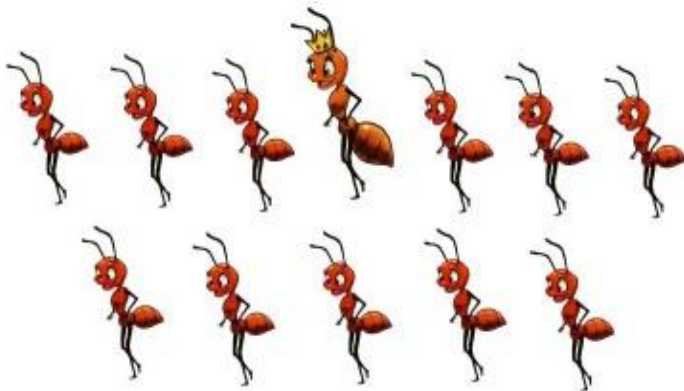

KOMUNIKACJA MRÓWEK

ALARMOWANIE – mrówka zaatakowana lub silnie zaniepokojona wydziela feromony, które stawiają pozostałe mrówki w stan gotowości. Wyróżniamy dwa rodzaje alarmów:

- 1) agresywny – mrówki stają się czujne i wrogie wobec źródła, które zakłóca ich spokój;
- 2) paniczny – mrówki zaczynają biegać we wszystkich kierunkach, ratując swoje potomstwo i królową.

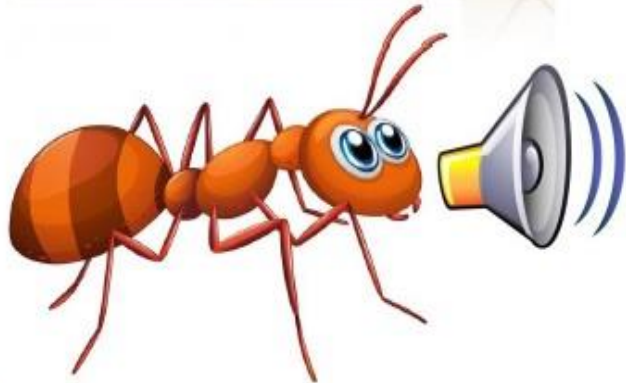

REKRUTACJA – czyli łączenie się mrówek w większe grupy, skupione głównie wokół królowej. Pomagają im w tym ślady zapachowe pozostawione przez inne mrówki oraz stężenie dwutlenku węgla, wydobywającego się z mrowiska. Każda kolonia mrówek posiada własny, charakterystyczny dla siebie zapach.

KOMUNIKACJA MRÓWEK

DOTYK – mrówka robotnica może dotknąć wargi swojej mrówczej siostry, zachęcając ją w ten sposób do przekazania pokarmu. Wówczas w jamie gębowej dotkniętej mrówki pojawia się kropla pożywienia (spadzi lub miodu). Jest to tak zwane przekazywanie pokarmu „z ust do ust”. (Mrówki mają dwa żołądki: jeden z pokarmem dla siebie, a drugi z pokarmem dla innych – tzw. żołądek społeczny.)

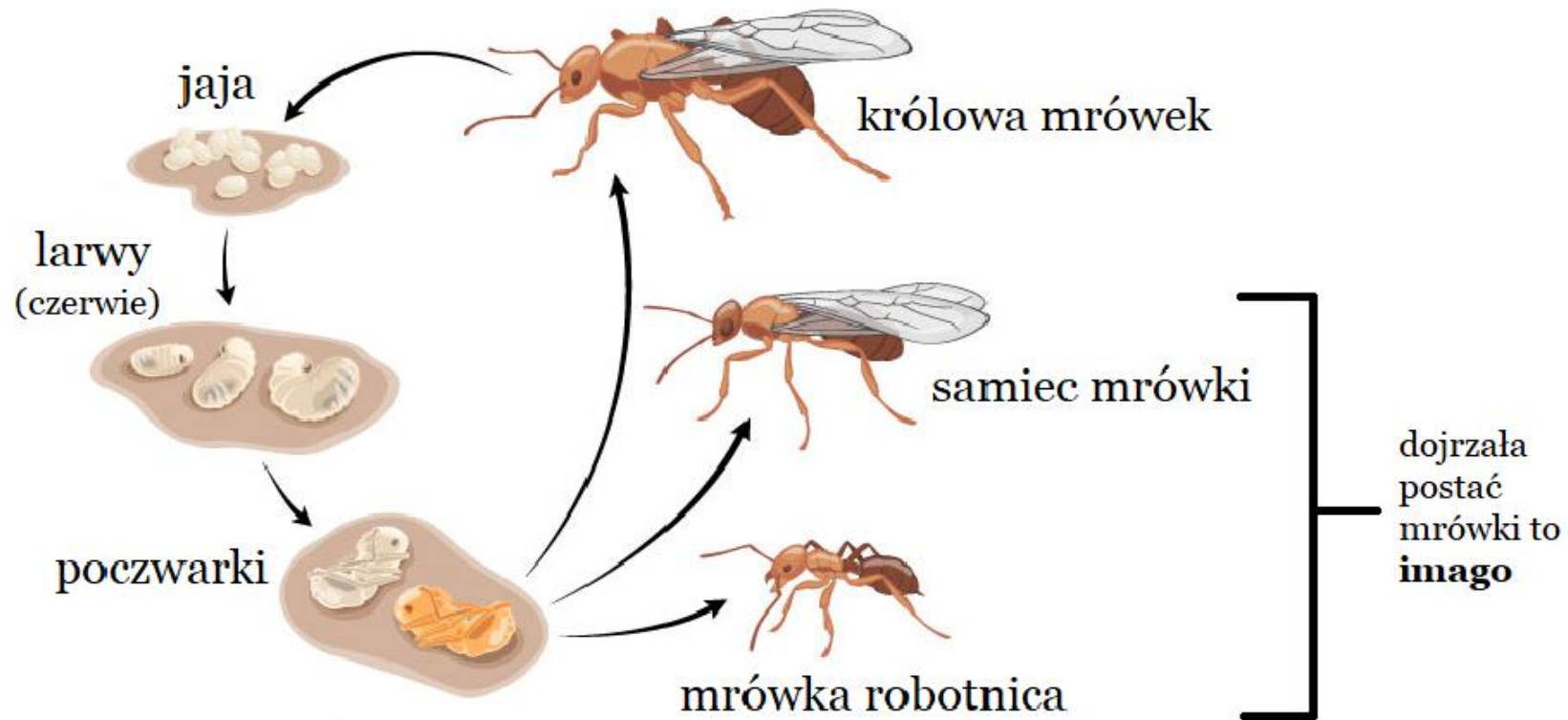
DŹWIĘKI – mrówki wydają z siebie charakterystyczne dźwięki (piski), którymi wzywają swoje koleżanki na pomoc (np. w sytuacji, kiedy zostaną przysypane warstwą ziemi).

opracowanie : www.naszebabelkowo.pl

CYKL ŻYCIA MRÓWKI

grafika: www.pfharris.com

CO HODUJĄ MRÓWKI ?

mszyce

mrówki chronią je przed biedronkami, otrzymując od nich w zamian odżywczą słodką wydzielinę (**spadź**)

grzybnię

królowa zabiera ze sobą fragment grzybni z macierzystego mrowiska, a następnie robotnice karmią grzybnię liśćmi z drzew; grzybnia zaspokaja ich zapotrzebowanie na węglowodany i białka

MRÓWKI - CIEKAWOSTKI

- ✓ Mrówki to jedne z najsilniejszych owadów świata. Są w stanie udźwignąć ciężar nawet do 30-40 razy większy od siebie!
- ✓ Tunele wykopane przez mrówki nie zapadają się nawet w sypkim podłożu. Dodatkowo, każdy z nich ma taką samą średnicę oraz szerokość otworu (równą długości ciała mrówki i wielkości jej czułków).
- ✓ Niektóre gatunki mrówek (np. saharyjskie mrówki srebrne) dzięki specjalnej budowie ciała są w stanie przetrwać nawet temperaturę powyżej 50 stopni Celsjusza.
- ✓ Mrówki potrafią biec z prędkością 8 cm na sekundę (to tak, jakby człowiek mógł pokonać dystans 55 kilometrów w godzinę!)
- ✓ W Azji istnieją „wybuchające” mrówki, które w obliczu zagrożenia poświęcają własne życie, eksplodują i pokrywają wroga trującą lepka mazią.
- ✓ Na świecie istnieje około 12 tysięcy gatunków mrówek – natomiast w Polsce występują 103 gatunki.

MRÓWKI - ZAGADKI

Pracowite i zwinne
po łące wędrują,
podziemne korytarze
i kopce budują.

Kopiec zbudowany z traw, igieł i gałęzi -
każda z jego mieszkańek szybciotko gdzieś pędzi.
Nie wolno go niszczyć, deptać ani burzyć –
bo jego lokatorki chcą się nam przysłużyć!

MRÓWKI – ZAGADKI

Jestem matką wszystkich mrówek –
chyba ich nie zliczę !
O opiekę nad potomstwem
proszę robotnice.

Mrówki nas hodują,
by mieć słodką spadź –
ten odżywczy pokarm
możemy im dać!